

ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Одеський національний політехнічний університет

Анотація. У статті запропоновано складові економічного механізму формування інвестиційних ресурсів для розвитку підприємства. Визначено напрями реалізації державної інвестиційної політики та основні заходи, що допоможуть досягти запланованої мети економічного розвитку.

Ключові слова: інвестиційна діяльність; інвестиційні ресурси; економічний механізм; розвиток підприємства; інвестиційна політика

ECONOMIC MECHANISM OF FORMATION OF INVESTMENT RESOURCES OF ENTERPRISE DEVELOPMENT

Abstract. *The article proposes the components of the economic mechanism of formation of investment resources for enterprise development. The directions of realization of the state investment policy and the basic actions which will help to reach the planned purpose of economic development are defined.*

Key words: investment activity; investment resources; economic mechanism; enterprise development; investment policy

На даному етапі розвитку економіки України, зважаючи на невеликі обсяги залучення інвестицій, особливо важливим постає процес розробки дієвого механізму регулювання залучення інвестиційного капіталу. Активний інвестиційний процес передбачає гармонізацію впливу чинників, що сприяють формуванню позитивного інвестиційного середовища країни чи регіону. Це потребує створення необхідної нормативно-правової бази стимулювання притоку інвестиційних ресурсів, а також задіяння організаційних, економічних та соціальних важелів, спрямованих на залучення інвестиційного капіталу з метою досягнення економічного зростання.

До сучасних досліджень, які відзначаються подальшими розробленнями проблем теорії, методології і практики формування інвестиційних ресурсів та інвестиційної діяльності, належать праці М.П. Войнаренка [1], П.І. Мірошніченко [2], І.О. Бланка [3], Б.В. Буркинського [4], О.І. Пилипенко [5], Н.А. Хрущ [6] та ін.

Загальними функціональними напрямами реалізації державної інвестиційної політики мають бути наступні:

1) безпосередня участь держави в інвестиційному процесі, яка проявляється в прямому фінансуванні або участі в фінансуванні інвестиційних програм, головною метою цього має бути вкладення інвестиційних ресурсів в найбільш ефективні та стратегічні проекти, контроль за їх виконанням та функціонуванням;

2) вивчення ринку пропозицій інвестиційного капіталу, виявлення та знаходження потенційних інвесторів, що будуть здатні вкласти кошти в інвестування державних проектів, створення відповідних умов для мотивації потенційних інвесторів в інвестуванні коштів саме в ті напрямки, котрі є найбільш потрібні та пріоритетні для держави саме в цій економічній ситуації (залучення інвестицій в визначені галузі або спрямування їх в пріоритетні території) [7];

3) мінімізація ризиків та максимізація позитивних наслідків діяльності приватних інвесторів, створення максимально сприятливого середовища для реалізації ефективної інвестиційної діяльності, надання необхідних інформаційних послуг, підтримки та державних гарантій, що дозволить забезпечити зростання прибутків підприємств з інвестиційним капіталом, збільшення надходжень до бюджетів та покращення соціальної інфраструктури.

Економічний механізм формування інвестиційних ресурсів діє в рамках законів країни, правил, розроблених державними інститутами і формує економічні умови фінансування, що забезпечують діяльність підприємств у напрямі формування власних інвестиційних ресурсів, визначають сфери

пільгового оподаткування, страхового захисту, кредитування та забезпечують сприятливі умови для акумуляції ресурсів і зацікавленості всіх учасників інвестиційної діяльності [8].

На рисунку 1 наведено складові механізму формування інвестиційних ресурсів для виконання планів розвитку підприємств.

Рисунок 1 – Структурна схема економічного механізму формування інвестиційних ресурсів розвитку підприємства

Для реалізації цих напрямів необхідно реалізувати наступні основні заходи, що допоможуть досягти запланованої мети економічного зростання підприємства:

- підвищення ефективності використання бюджетних інвестиційних ресурсів, шляхом раціонального відбору та реалізації цільових програм, розробки інвестиційних проектів, які забезпечують узгодження інтересів підприємств, інвестиційних інститутів та держави, шляхом посилення державного контролю за цільовим та ефективним використанням бюджетних інвестицій;

- створення єдиного державного регулятора інвестиційного процесу, який буде координувати дії всіх органів виконавчої влади, які задіяні в реалізації, контролі, матеріальному, технічному та інформаційному процесі, діяльність установи такого типу дозволить застосовувати єдиний підхід до регулювання діяльності інвестиційного ринку;

- формування ефективної інформаційної системи, яка б дозволяла потенційним інвесторам точно уявляти розміри інвестування, та створення прозорих бар'єрів входу на інвестиційний ринок;

- модернізація ринків капіталу, реформування депозитарної та біржової системи, шляхом консолідації всіх існуючих бірж та інших організаторів торгівлі, що дозволить забезпечувати мінімальні системні ризики, сприятиме тісній взаємодії організаторів торгівлі з централізованою депозитарною системою;

- удосконалення та завершення процесу формування необхідної законодавчої бази інвестиційного процесу, яка дасть можливість створити дієву інвестиційну інфраструктуру та привабливе середовище для реалізації інвестиційних проектів;

- подолання диспропорційності та нерівномірності економічного розвитку регіонів України та їх інвестиційної привабливості, шляхом направлення інвестиційних потоків в необхідне русло;

- реструктуризація банківської системи, як ефективної системи трансформації заощаджень в інвестиції;

- створення системи партнерської взаємодії органів влади і бізнесу;

– активізація міжнародного інвестиційного співробітництва, сприяння залученню додаткових іноземних інвестиційних джерел, інтеграція України у науково-технічний та інноваційний світовий простір.

Специфіка зазначених заходів, які мають бути реалізовані для активізації інвестиційного процесу, впливає на форми участі держави в інвестиційному процесі. При недостатності державних джерел фінансування, з'являється необхідність формування сприятливого інвестиційного середовища для приватних інвесторів та створенні інвестиційних фондів шляхом удосконалення податкової, амортизаційної, грошово-кредитної політик. При цьому держава повинна спрямовувати інвестиційні потоки як державної так і приватної власності на підтримку та розвиток пріоритетних та стратегічних галузей. Крім того, вплив певних інвестиційних механізмів на формування інвестиційних ресурсів підприємств дає підстави очікувати, що процес зростання інвестицій сприятиме задоволенню потреб у придбанні необхідних інвестиційних активів та оптимізації їх структури з позиції забезпечення ефективних результатів інвестиційної діяльності в економіці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кластери в економіці України: монографія/ за ред. М.П. Войнаренка. –Хмельницький: ХНУ, ФОП Мельник А.А. – 2014. – 1085 с.
2. Мірошніченко П.І. Методичні підходи до оцінки інвестиційного потенціалу регіону: аналіз і перспективи застосування / П.І. Мірошніченко // Бізнесінформ. – 2012. – № 2. – С. 44 – 49.
3. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент: Учебный курс / И.А. Бланк – К.: Эльга-Н, 2006. – 546 с.
4. Інвестиційно-інноваційний розвиток регіонів Українського Причорномор'я: [монографія]/ [Б.В. Буркинський та ін.]; за наук. ред. Б.В. Буркинського. – Одеса: ІПРЕД НАНУ, 2016. – 526 с.
5. Пилипенко О.І. Аналіз інвестиційної привабливості підприємства: огляд методик. - Міжнародний збірник наукових праць. Випуск 1 (13). – 2006. – С. 324-330.
6. Хрущ Н.А. Методи оцінки фінансового стану та інвестиційної привабливості підприємства / Н.А. Хрущ, Т.В. Каплун // Вісник техн. ун-ту Поділля. – 2000. – №5. – С.219-221.
7. Бельтюков Є.А., Дискіна А.А. Комплексна оцінка інвестиційного забезпечення промислових підприємств: [монографія] / Є.А. Бельтюков, А.А. Дискіна – Одеса: Інтерпрінт, 2013. – 204 с.
8. Некрасова Л.А. Механізм розробки стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку підприємства / Л.А. Некрасова, О.В. Моніч // Науковий журнал «Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право). – 2014. –№1. –с.154-158.

Некрасова Любов Аркадіївна – доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри економіки підприємств, Одеський національний політехнічний університет, Одеса, e-mail: nekrasova_la@ukr.net

Степаненко Маргарита Володимирівна – аспірантка, Одеський національний політехнічний університет, Одеса, margo63061@gmail.com

Nekrasova Liubov A. – doctor of economics, Associate Professor, Head of the Department of Economics of Industry, Odesa National Polytechnic University, Odesa

Stepanenko Margaryta V. – postgraduate student, Odesa National Polytechnic University, Odesa